

Irodalom

Új témakörünk a **természet az irodalomban** lesz. *Petőfi Sándor* egyik tájleíró költeményével fogunk foglalkozni, a *Kiskunsággal*.

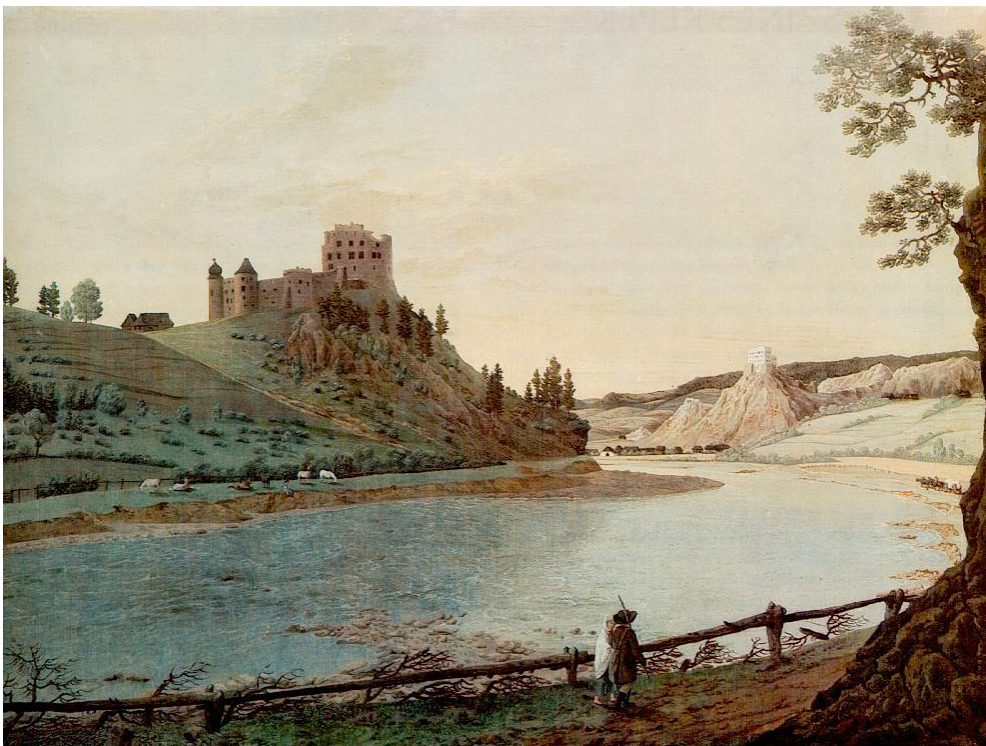
A jegyzetet és a megoldott feladatokat március 19-ig várom e-mailben!

Füzetbe:

Természet az irodalomban

- a természet szépségeinek ecsetelése nemcsak a festők és a fotósok kiváltsága, de íróink és költőink is szívesen ábrázolják a körülöttük lévő világot a nyelv különleges eszközeivel
- a **tájleírás** a természet, a táj, a természeti jelenségek szavakkal visszaadott képe
- kifejezi az író tájhoz fűződő kapcsolatát, színekkel is hat az olvasó érzelmeire és képzeletére

1. Alaposan nézzétek meg az alábbi képeket, majd válasszatok ki egyet közülük, s készítetek róla szemléletes (min. 10 mondat!) tájleírást! Aki szeretne, versírással is megpróbálkozhat!

id. Markó Károly: *Csorsztin és Nedecz, 1820*

Ligeti Antal: *Oázis a sivatagban*, 1862

Börtsök Samu: *Szénaboglyák*, 1910

Olvassátok el az alábbi verset, írjátok le hozzá a jegyzetet és válaszoljatok a kérdésekre írásban!

Petőfi Sándor:

Kiskunság

Hova szívem, lelkem
Mindig, mindenhol visszavisszavágyott,
Ujra láttam végre születésem földét,
A szép Kiskunságot!
Bejártam a rónát,
Melyet átölel a Tisza-Duna karja,
S ölében, mint kedves mosolygó
gyermekét,
Az anya, úgy tartja.

Itt vagyok megint a
Nagyvárosi élet örökös zajában,
Oh de képzeletem most is odalenn az
Alföld rónáján van;
Testi szemeimet
Behunyom, és lelkem szemeivel nézek,
S előttem lebegnek szépen gyönyörűn az
Alföldi vidékek.

Forró nyárközép van,
Kapaszkodik a nap fölfelé; sugára
Mint a lángeső, oly égető özönnel
Ömlik a pusztára...
Pusztá van körülöm,
Széles hosszú pusztá, el is látok messze,
Egész odáig, hol a lehajló ég a
Földdel olvad össze.

Gazdag legelőkön
Víz az út keresztül; ott hever a göboly,
Rekkenő a hőség, azért nem fogyaszt most
A kövér mezőből.
Cserény oldalánál

Szundikál a gulyás leterített subán,
Kutyái is lomhák, nem is pillantanak
Az utazó után.

Itten a lapályon
Egy ér nyúlik végig, meg se' mozdul habja,
Csak akkor loccsan, ha egy-egy
halászmadár
Szárnyával megcsapja;
Szép fővény az alja,
Egészen lelátni sárga fenekére,
A lusta piócák s a futó bogarak
Tarka seregére.

Szélén a sötétzöld
Káka közt egy-egy gém nyakát
nyujtogatja,
Közbe hosszú orrát üti víz alá a
Gólyafiak anyja,
Nagyot nyel, és aztán
Fölemeli fejét s körülnéz kényesen,
A vízparton pedig töméntelen bíbic
Jajgat keservesen.

Amott egy nagy ágas
Áll szomorún, egykor kútágas lehetett,
Mellette a gödör, hanem már beomlott,
Be is gyepesedett;
Elmerengve nézi
Ez a kútágas a távol délibábot,
Nem tudom, mit nézhet rajta? hisz affélét
Már eleget látott.

Ott van a délibáb
A láthatár szélén... nem kapott egyebet,
Egy ütöttkopott vén csárdát emelt föl, azt
Tartja a föld felett.
Emerre meg gyérül
A legelő, végre a nyoma is elvész,
Sárga homokdombok emelkednek, miket
Épít s dönt a szélvész.

Nagy sokára egy-egy
Tanya tünedez fel, boglyák és kazalok,
Rajtok varju károg, itt-ott egy mogorva
Komondor csavarog.
Tenger szántóföldek
Terjednek szerteszét, rajtok áldott búza,
Lefelé hajlanak, kalászaikat a
Nehéz mag lehúzza.

A zöld búza között
Piros pipacsok és kék virágok nyílnak,
Imitt-amott sötét-vörös tüskerózsa,
Mint egy vérző csillag.
Közeleg az este,
Megaranyosodnak a fehér fellegek,
Szép felhők! mindenik úgy megy el
fölöttünk,
Mint egy tündérrege.

Végre ott a város,
Közepén a templom, nagy komoly
tornyával,
Szanaszét a város végén a szélalmok
Széles vitorlákkal.
Ugy szeretek állni
A szélalmok előtt! elnézem ezeket,
Amint vitorlájok hányja, egyre hányja
A cigánykereket.

Füzetbe:

Petőfi Sándor: Kiskunság

- irodalmunkban a **tájversek** egyik mestere **Petőfi Sándor** volt
- mivel a Kiskunságban született, természetes, hogy ezt a tájat, az alföldi természetet érzi leginkább magáénak
- verseiben megelevenedik a pusztá, megismerjük az Alföld állatvilágát és növényvilágát
- betekintést nyerhetünk a pusztai emberek, a tanyavilág életébe

1. Mit lát képzeletében a rónán a költő?

2. Milyen érzéseket áruel magáról és szülőföldjéhez való kapcsolatáról a költő?
